

СОФИЯ

→ **Юлиан Табаков / Реално/Привиднореално / самостоятелна изложба / Топлоцентрала, ул. „Емил Берсински“ 5 / 28 септември – 23 октомври.** Организирана в рамките на фестивала ФотоФабрика, изложбата прави художествен коментар от въпроси и споделени мисли за това как възприемаме битието и границата между субективна реалност и обективна истина. “Разбираме ли същността на случващото се около и с нас или виждаме единствено собствените си проекции? Дали не приемаме тези проекции за абсолютна истина, превръщайки ги в индивидуална реалност, която впоследствие опитваме да наложим върху останалите? Кое е истинско? Това, което изглежда такова или това, което е?” са част от въпросите, които художникът задава чрез творбите. <https://bit.ly/3SDuzKK>

→ **Андрес Серано / Изтезание / Майстори на фотографията, издание XIV / самостоятелна изложба / Национална галерия, Двореца, пл. „Княз Александър I“ 1 / 16 септември – 27 октомври.** Изложбата се състои от двадесет широкоформатни фотографии – част от огромен по обхвата си проект, насочващ вниманието ни към разрухата в самите устои на обществото. Добил скандална известност с творбата си Piss Christ (1987), предизвикала истинска културна война в края на 80-те и началото на 90-те години на миналия век, американският артист Андрес Серано продължава да засяга неудобни теми. <https://nationalgallery.bg/bg/exhibitions/>

→ **Йона Тукусер / Глад / самостоятелна изложба / Национална галерия, Квадрат 500, ул. „19-ти февруари“ 1 / 27 септември – 27 ноември.** В интердисциплинарен проект Йона Тукусер, която работи в стила на метамодернизма, интерпретира в своята живопис трагичните последици от глада през XX век и отправя тревожен поглед към настоящето в контекста на войната на Русия срещу Украйна. „Мисълта на философа Джордж Сантаяна, че тези, които не могат да си спомнят миналото, са осъдени да го повторят,

трябва да звучи като аларма, чиято мощ ще бъде усилена от историческите картини към проекта”, коментира художничката. <https://nationalgallery.bg/bg/exhibitions/>

▸ **Последният първи / групова изложба / Музей на изкуството от периода на социализма, ул. „Лъчезар Станчев“ 7 / 17 юни – 23 октомври.** Около 60 творби, досега непоказвани пред публика, в различни жанрове и техника разказват и визуализират взаимоотношенията между творческата интелигенция на България и личността на най-дълго задържания се комунистически лидер в държавите от Източна Европа. Сред авторите са Дечко Узунов, Иван Ненов, Васил Бараков, Васил Стоилов, Вера Недкова, Николай Шмиргела, Александър Поплилов, Светлин Русев и др. <https://nationalgallery.bg/bg/exhibitions/>

▸ **Жените художници. Нови хоризонти между двете световни войни / сборна изложба / Софийска градска художествена галерия, ул. „Гурко“ 1 / 14 септември – 27 ноември.** В началото на 20-те години на миналия век внушителна група жени художници, преодолявайки консерватизма и традиционните обществени нагласи за ролята и мястото на жената, започват да се изявяват активно в областта на изкуството. В изложбата могат да се видят събрани над 200 произведения – изящни и декоративно-приложни. Голяма част от творбите са създадени в периода 1919–1939 г. и представят широк спектър от жанрове и сюжети, групирани в няколко тематични линии. <https://bit.ly/3SjKv4N>

▸ **Лиляна Караджова и Димитър Стоянович / Невидимите улици / съвместен проект / Софийска градска художествена галерия, ул. „Гурко“ 1 / 20 септември – 23 октомври.** Проектът представя въображаема културна топография на София като разрез на духовните постижения в града. Шест тематични улици са организирани според призиванията на бележити личности от Третата българска държава. Техните домове са откъснати от своя топографски контекст, урбанистичен план и архитектурен стил и са заснети като лични обиталища. Връзката между гражданското съзнание и историческата памет е постоянно обновяващ се жив обект на субективното възприятие. Координатите, които са индикирани в топографските карти в първата част на изложбата, са подменени с асоциации, следващи персоналия облик на сградите. Така лабиринтът се превръща в отражение на личния опит и емоционалната връзка на авторите с градската следа на бележитите столични личности. <https://bit.ly/3CfO3hn>

▸ **Керамиката. Субстанция/фигура/поле / сборна изложба / Галерия Васка Емануилова, бул. „Янко Сакъзов“ 15 / 9 септември – 16 октомври.** Настоящата експозиция предлага интроспективно-ретроспективен поглед към керамиката. Задава въпроси за нейната дефиниция и позициониране сред крайностите на технологическия оптимизъм, обещаващ перманентно подобрение на биологично зададеното, и обратното – заплахата от пълно елиминиране на органичното. Авторите изследват субстанциите, релациите между тях, техните качества, необходимите причини за възникване на отношения и следствията от взаимодействието им в един съвместен процес. Лабораторията на тези експерименти се явява ателието по керамика на Божидар Бончев. <https://bit.ly/3reDIDb>

▸ **Димитър Грозданов / От въглен към огън / мемориална изложба / куратори Христина Бобокова, Станислав Памукчиев / Съюз на българските художници, зала Райко Алексиев, ул. „Раковски“ 125 / 4 – 22 октомври.** „Изложбата очертава основна линия в творчеството на Димитър Грозданов, свързана с унищожението и същевременно със създанието, които авторът асоциира с огъня и неговия краен продукт – въгленът. В едноименна статия от 90-те години[1], аргументирайки един свой проект, той припознава „творческото горене“ като предпоставка за изграждане на дадена културна ситуация, като овъгляване на реалността, а всяка реална картина, скулптура, спектакъл, текст, филм за своеобразни въглени на една душевност – процес, пропорционален на степента на горене, на температурата, която съдържа произведението на изкуство.“ – Христина Бобокова <https://bit.ly/3fGGAAC>

▸ **7 – Извън трафика / кураторски проект / Съюз на българските художници, ул. „Шипка“ 6 / 7 октомври – 3 ноември.** Настоящата изложба е ново експериментално развитие в практиките на кураторските изложби на вече историзирани три издания на „10 x 5 x 3“ (2003, 2006, 2010) и „7 x 5 x 3“ (2021). Site specific намеси, текст, концептуален обект (Правдолюб Иванов), социален активизъм и нови

медии (Генади Гатев); парадоксални ситуации, предизвикващи сетивно-психичния опит (Петер Цанев), тоталната дигитализация, интеракция и преодоляване на културните стереотипи (Венелин Шурелов), неопластични концептуализации и деконструкции на образа (Иво Бистрички, Красимир Русев, Симеон Стоилов). Проектът не поставя идейни и формални ограничения. <https://bit.ly/3C9vRX2>

– **Людмила Миланова / How to Disappear / самостоятелна изложба / Гьоте-институт България, ул. „Будапеща“ 1 / 8 септември – 7 октомври.** Темата на изложбата е облакът – от една страна, като природен мотив, а от друга, като метафора за дигитално свързания свят и комплексните технически системи. Думата cloud („облак“) е мода в комерсиалния свят, но въпреки това повечето хора не знаят какво е това, къде е, как работи и какво всъщност прави. Настоящата инсталация изследва двойствената природа на понятието облак днес като прави условна връзка между двете страни. В момента, в който артистката предприеме някакво действие на смартфона си, в изложбеното пространство се образува облак от водни пари. Облакът, който се е превърнал в cloud, отново става на облак, съставен от водни капчици. <https://bit.ly/3ACmUES>

– **Колко скоро е сега? / групов изложба / куратори Валтер Зайдл и Мария Василева / Галерия Структура, ул. „Кузман Шапкарев“ 9 / 27 септември – 29 октомври.** Изложбата се занимава с въпроса как бъдещите сценарии за живот влияят на днешната ни реалност и как реалността е посветена на една виртуална вселена, задвижвана от машини. Изкуственият интелект и роботизираните машини определят начините ни на мислене и действие, докато физическият субект става по-малко важен от своя виртуален, уеб базиран компонент или понякога дори аватар. Заглавието на изложбата е заимствано от песен на The Smiths от 1984 г. – песен за човешките същества и необходимостта от междуличностни отношения. „Аз съм човек и имам нужда да бъда обичан, точно както всички останали“. С участието на Антони Райжеков, Биргит Грашопф, Боряна Венциславова, Димитър Солаков, Кей Волковиак, Наталия Йорданова, Оливер Ларик, Якоб Лена Кнебл. <https://bit.ly/3dUY385>

– **Руини и империи / Sofia Art Projects / сборна изложба / Ларгото, пл. Независимост / 22 – 30 октомври.** Тазгодишното издание на международната изложба Sofia Art Projects отново трансформира пространствата и отдавна забравените празни магазини в подлеза под президентството. Темата е вдъхновена от Ларгото като място на паметта за София и нейната многохилядна история през епохите на различни империи - Римска, Византийска, Османска, а през 20-ти век - между държавния социализъм и посткомунистическия капитализъм. Изложбата включва различни артистични позиции на автори от България, Германия, Испания, Холандия, Полша, и Конго, които се занимават с изследване на миналото и империалното наследство, било то материално или нематериално. <https://bit.ly/3ENtP1G>

– **Наталия Йорданова / Съвременни митове или: Шестнадесет плаката на несъществуващи хора и магарета, гледащи трейлър на филм / самостоятелна изложба / куратор Васил Владимиров / Галерия Структура, ул. „Кузман Шапкарев“ 9 / 27 септември – 29 октомври.** Изложбата е третата част от кураторския проект „Анатомия на процеса“. В нея Наталия Йорданова преобръща типичния модел на създаване и представяне на изкуство, в който стъпките в развитието на работата често остават на заден план. Тук процесът е концепцията и производението, а изложбата е медията, през която получаваме достъп до него. Тя постига това като си служи с формати, които са част от семантиката на киното, а именно филмовия трейлър и плакат. <https://bit.ly/3dUY385>

– **Невена Екимова / Пижамено парти в корема на кита / самостоятелна изложба / куратор Киара Картучиа / Галерия ИСИ-София, бул. „Васил Левски“ 134 / 13 октомври – 8 ноември.** За настоящия проект на младата художничка, кураторът Киара Картучиа пише: „Изложбата се опитва да произведе различно пространство/време вътре в галерията, за да може други хора, нови хора, да дойдат, за да си поиграят, да полегнат, да поседнат, да променят и замърсят бившия бял куб. И все пак, успоредно с капризния образ на дълбоката животинска бездна, остават да стърчат изчанчени варианти на периферните структури в едно арт пространство – като например сувенирния магазин, или вездесъщият бар-самоделка за частни срещи. Далеч от радикалната другост както в замисъла си, така и във

възприемането на храносмилането като функционален модел, изложбата се стреми да създаде момент на тих разрив в познатото.“ <https://bit.ly/3Ef1e5f>

↪ **Стела Геперт / Кула дъх, тяло мембрана / самостоятелна изложба / Галерия + 359, ул. „Галичица“ 13А / 4 – 24 октомври.** В първата си самостоятелна изложба за галерия +359, Стела Геперт разглежда архитектурата, тялото и заобикалящата го среда като единна взаимозависима органична система, която е едновременно в резонанс и непрекъсната комуникация. Използвайки различни техники за дишане, свързани с органите, художничката иницира комуникацията на вътрешните органи с архитектурата на водната кула и умножава напрежението в пространството с присъствието на тялото ѝ. Основата на това присъствие се крие в нейните физически движения и рисунки, всички от които, се превръщат в следи от енергийни полета. <https://bit.ly/3y4QkuU>

↪ **Станислав Беловски / Nostalgic Dystopia / самостоятелна изложба / Галерия Credo Bonum, ул. „Славянска“ 2 / 13 септември – 8 октомври.** Това е изложба за урбанизма, в която нарочно няма човешки фигури. Изложбата работи с места и пространства, останали непроменени от бурната строителна дейност на „новото време“. Едни дискретни маркери по-скоро на индивидуалната памет, които у представители на различни поколения будят догадки кое какво и къде е, чертаейки траекториите на лични маршрути във времето. Както повечето проекти на Станислав Беловски, „Носталгичната дистопия“ тръгва от индивидуалното, за да изследва общото, и отправя критически въпроси към съвместното ни живееене, към функционирането ни като общество. <https://bit.ly/3UTVNOU>

↪ **Добромир Иван / Недостатъкът е предимство / самостоятелна изложба / Галерия Дероо, ул. Врабча 12б / 4 – 14 октомври.** „Изложбата е отглас или ехо от разгръщането на по-голям проект, базиран в публичното пространство (с. Синеморец). Този проект е посветен конкретно на легендарния войвода Вълчан, паметта за който е особено добре запазена в Странджанско, независимо, че той е бил активен в обширни райони от населените с българи части на Османската империя в края на XVIII в... Невъзможността да се фиксира легендата към фактите насочва към забележителната модалност на охудожествяването на личността, която, както проектът в неговата цялост ще напомни, е преди всичко дух и по-малко историография... Както казал Бойс на Добромир Иван, когато новодошлият студент от България още едва говорел немски: Недостатъкът е предимство.“ – Йово Панчев <https://bit.ly/3Ryky0u>

↪ **Петър Чиновски / No Territory / самостоятелна изложба / куратор Радослав Механджийски / Галерия Little Bird Place, ул. "11-ти Август" 7 / 12 октомври – 1 ноември.** „Изложбата си Петър Чиновски насочва вниманието ни именно към дистанцията между абсолютната реалност и методите ни за комуникация на тази реалност. Прави го с изненадващо разнообразие от изразни средства, без никакъв намек за досадна социална критичност или изфабрикуван морализаторски тон. Напротив, авторът интерпретира темата открито, с внимателно съждение за мястото и смисъла на всеки елемент в художествения синтаксис на проекта. С ясното съзнание, че периметърът на третираните въпроси е „ничия територия“, а всяка подобна територия е пълноценно пространство за обмяна на идеи и възприятия.“ - Радослав Механджийски <https://bit.ly/3yQ6dFZ>

↪ **Владимир Василев / T(h)rases / самостоятелна изложба / Галерия Синтезис, бул. „Васил Левски“ 55 / 19 септември – 25 октомври.** T(h)rases е дългосрочен проект, по който Владимир работи повече от 10 години. В него той отправя един едновременно личен и документален поглед към България, със смел глас, с тънка ирония, с живи цветове и с надежда. Не случайно заглавието е игра на думи с френските думи „thrases“ (географско и историческо понятие за траки) и „traces“ (следи). В тези спонтанни и понякога абсурдни портрети и ситуации, могат да бъдат открити следи от минало и настояще, от мечти и реалност, от гордост и отчаяние, от любов и омраза... <https://bit.ly/3LQsXQv>

↪ **Обект / групов изложба / Галерия „Галерия“, контейнер Vox Populi, Княжеска градина / 25 септември – 26 октомври.** „Контейнер Vox Populi“ е транспортен контейнер, превърнат в сцена на открито. Програмата „Обект“ превръща тази сцена в обект на съвременното визуално изкуство и представя пет произведения с видео и добавена реалност на артистите Диана Бонева, Марина Генова,

Красимир Терзиев, Петя Боюкова и Албена Баева. А те придават ново значение на присъствието на този контейнер на това място в града. <https://www.gallerygallery.space/bg/albena-baeva-obekt>

↪ **Петя Боюкова / Влияние / самостоятелна изложба / Галерия „Галерия“, Площадка, ул. „Елисавета Багряна“ / 19 октомври – 28 февруари.** „Влияние“ е скулптура, в добавена реалност на котка, съставена от части на кукли „Барби“. Може да бъде видяна на „Площадка“ и в „Контейнер VOX POPULI“ като част от програмата „Обект“. Петя Боюкова е най-добре позната с нейния необичайно смел сценичен и костюмен дизайн за независимия и алтернативен театър. <https://www.gallerygallery.space/bg/petya-boyukova-vliyanie>

АРТ СРЕЩИ СОФИЯ

↪ **Разговор с артиста Брад Дауни / Гьоте-институт България, ул. „Будапеща“ 1 / 10 октомври, 18.30 ч.** Американският артист Дан Брауни, станал популярен със своите провокативни намеси в публичното пространство или чрез т.нар. „спонтанни“ скулптури, чиито хумор и остроумен минимализъм често се допълват с отявлена критика на актуални проблеми на средата ще разговаря с кураторката Вера Млечевска за своята работа и бъдещи проекти. Събитието е обвързано с предстоящата инициатива КАРЕ, която обединява в локална мрежа част от галериите в район Оборище – Дероо, Аросита, Харта, Posta, PUNTA, Little Bird Place, както и галерията на Гьоте-институт. <https://bit.ly/3V4N8JB>

ПЛОВДИВ

↪ **Мелания Тома / изложба в прогрес / Sarieva – Residency, Галерия Sarieva, ул. „Отец Паусий“ 40 / 4 – 29 октомври.** Мелания Тома (р. 1996) израства в Италия, а днес живее и работи в Лондон. Тя е третият резидент на Sarieva – Residency. Мелания е мултидисциплинарен автор, фокусът на чиято работа попада върху текстил и тъкане. По време на резиденцията в България, Мелания Тома ще превърне Sarieva/Gallery в свое отворено за посетители и минувачи студио, като представи изложба в прогрес, която ще завърши на 28 октомври с представяне на финален изложбен проект и видео документация. Авторката ще разгледа традиционните български и балкански практики и техния характерен визуален език. <https://sarieva.org/>

↪ **Жан-Клод за начинаещи (или Power Girls in Public Space) / групов изложба / куратор Лъчезар Бояджиев / artnewscafe, ул. „Отец Паусий“ 38 / 9 септември – 9 октомври.** „Жан-Клод за начинаещи“ е продължение на започнатия от Лъчезар Бояджиев проект „Кристо за начинаещи“, за личното и споделеното във физическото пространство и въображението. Той работи с обществената среда и в това се включва градска, медийна, виртуална среда. Във втората част се включват художничките Мария Налбантова, София Грънчарова, Искра Благоева, Наталия Тодорова – Ленц, Аксиния Пейчева, Боряна Росса, Селма Селман, Калина Димитрова, Десислава Терзиева, Мариела Гемешева, Ина Валентинова, Шейла Камерич, Ана Пръвачки. <https://bit.ly/3EdKtaH>

↪ **Петко Танчев / 2019 Синергия на бъдещето / аудиовизуален проект / Градска художествена галерия, зала 2019, ул. „Гладстон“ 32 / 7 – 9 октомври.** „2019 Синергия на бъдещето“ е серия аудиовизуални произведения, които интерпретират архивните материали от програмата на „Пловдив – Европейска столица на културата 2019“. Изкуствен интелект, компютърно зрение, машинно самообучение класифицират и трансформират архивите, като извличат от тях метаданни, динамични параметри, текстури и форми. Авторите Петко Танчев и Георги Атанасов ще проведат отворена лекция на 8-ми октомври от 19:00 часа, в която ще разкажат повече за технологиите на изложбата. <https://bit.ly/3ymwUSm>

↪ **Фотография и кино / Международни фотографски срещи / сборна изложба / Галерия Капана, ул. „Райко Даскалов“ 29 / 14 – 30 октомври.** През 2022 г. изданието на „Международни фотографски срещи“ обръща поглед към динамичната връзка между фотография и кино, към невидимата граница,

която ги разделя и същевременно събира, представяйки два изложбени проекта. „Звезди на българското кино“ показва специално подбрани портрети на български актьори от съхраняваните в архива на Българска национална филмотека фотографски негативи от филмови продукции. „Портрети от фойето: 25 години София Филм фест“ представя работата на Боряна Пандова като официален фотограф на фестивала с колекция портрети на над 30 личности от света на киното, гостували на фестивала през последните пет години. <https://bit.ly/3S6QxF6>

▸ **Павел Койчев / Той и то / самостоятелна изложба / Градска художествена галерия, зала 2019, ул. „Гладстон“ 32 / 13 октомври – 3 ноември.** Художникът представя нови голямоформатни композиции. Павел Койчев е роден през 1939 г. в София. Завършва Художествената гимназия в столицата, както и ВИИИ „Николай Павлович“ (сега Национална художествена академия) през 1966 г. През 2002 представя България на Венецианското биенале за съвременно изкуство заедно с още двама български художници. Прави го отново през 2012. <https://bit.ly/3VwWkGY>

ВАРНА

▸ **Изкуството като противодействие / художествен форум / ГХГ „Борис Георгиев“, ул. „Любен Каравелов“ 1 / 13 септември – 11 октомври.** Наименованието на форума – „Изкуството като противодействие“ – е инспирирано от тезата на европейския изкуствовед и културолог Валтер Бенямин, който разглежда изкуството като активно противодействие срещу склонността на всяка културна система към изграждане на консервативни, възпиращи отношения и естетически норми. Масштабната изложба представя творби на 32-ма доказани български художници от различни поколения в областите живопис, пластика, обекти, инсталации, видеоарт, концептуално изкуство. <https://bit.ly/3EhiAOR>

ВЕЛИКО ТЪРНОВО

▸ **Цветелина Максимова / Съобщение в кутия/ самостоятелна изложба / куратор Мартина Йорданова / ТАМ, ул. Велчо Джамджията“ 16 / 23 септември – 27 октомври.** В пространството на 1m² изкуство Цветелина Максимова показва работата "Съобщение в кутия", която представлява пластичен обект във формата на колет без адрес и ясно съдържание. Кутията виси в пространството с фиксирана към тавана позиция, но все пак полюшвана, завъртана, пътуваща. Цветелина е художничка на свободна практика, която работи в областта на живописата и графиката, създава ленд арт обекти и инсталации. В творбите си използва както класически, така и експериментални техники. <https://bit.ly/3M6eLhm>

В ЕВРОПА

▸ **Млякото на мечтите / 59-то Венецианско биенале за съвременно изкуство / куратор Чечилия Алемани / Giardini, Arsenale, Венеция, Италия / 23 април – 27 ноември.** „Млякото на сънищата“ (Il latte dei sogni) е заглавието на детска книга, която Леонора Карингтън пълни с истории за хибридни същества, мутанти и вълшебни светове. Именно въпросите за непрекъснатата еволюция на човека, на човешкото тяло, на начините на живот вълнуват куратора на 59-то издание на Биеналето. Но Чечилия Алемани отива отвъд антропоцентризма дебнещ подобни въпроси като селектира художници скъсващи с идеята и идеалите за човека от времето на Просвещението. Как в бъдещето можем да обитаваме Земята в общение с всички останали форми на живот е питане с безкрайни отговори и размишления предложени от 213 артиста идващи от 58 страни. <https://www.labiennale.org/en/art/2022>

▸ **Михаил Михайлов / Ето къде си / самостоятелна изложба / куратор Ирина Баткова / 59-то Венецианско биенале за съвременно изкуство, Български павилион, Spazio Rava, Венеция, Италия / 23 април – 27 ноември.** „Ето къде си“ е сайт-специфик работа, която художникът Михаил

Михайлов в диалог с куратора Ирина Баткова развива в пространството Spazio Rava. В типичния за автора минималистичен и абстрактен подход, изпълнен с хиляди едва забележими детайли, той дава своя прочит на зададената от Чечилия Алемани тематика. "Ето къде си" приканва към многозначен прочит както на мястото на всеки, в света, в собственото му развитие, в пространството тук и сега, така и на рисунките, инсталации, видеа и пърформанс, създадени от художника.

<https://www.facebook.com/BulgarianPavilion2019>

[Абонирайте](#) се за **artnewscafe** бюлетин

Издават: artnewscafe и Sarieva/Hub

▸ селекция на новините : Десислава Милева

▸ лого: Недко Солаков

▸ корица: Брад Дауни, Без заглавие, Гьоте-институт България, ул. „Будапеща“ 1, София, 10 октомври, 18.30 © Brad Downey, личен архив

▸ С подкрепата на Национален Фонд Култура